

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Maandelijkse raadsinformatiebrief met nieuws
uit het sociaal domein
BEHANDELD DOOR
Irene Smeets

DATUM
28 januari 2025
Verz. 28 januari 2025
TELEFOONNUMMER
06 15309361

BIJLAGEN
1
ONZE REFERENTIE
2025.00325

E-MAILADRES
Irene.smeets@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

In deze raadsinformatiebrief informeren we u over nieuws uit het sociaal domein. Deze keer treft u nieuws aan op het terrein van het IZA, de Wmo en Onderwijs.

Stand van zaken IZA en SPUK middelen

In de [raadsinformatiebrief sociaal domein](#) van 3 december jongstleden is uw raad geïnformeerd over het uittreden van de VNG (en daarmee ook onze gemeente) uit het Integraal Zorgakkoord totdat aan een aantal voorwaarden is voldaan. Zoals toegezegd in diezelfde RIB zouden we uw raad op de hoogte houden wat het uittreden betekent voor de SPUK-IZA gelden voor Zuid-Limburg en de regionale plannen waarmee we de verandering van zorg naar preventie proberen te bewerkstelligen in onze regio.

Inmiddels is bekend dat de SPUK-gelden IZA voor 2025 onder gelijkblijvende condities worden uitgekeerd aan de mandaat-gemeente Sittard-Geleen voor onze regio. Als gemeenten in deze regio (en ook de VNG als geheel) staan we inhoudelijk nog steeds achter de doelstellingen van het IZA en willen we zo min mogelijk schade aanrichten aan de plannen om de verandering van zorg naar gezondheid in deze regio te verwezenlijken. We blijven dan meewerken aan de plannen zoals ze tot nu toe zijn vormgegeven.

Landelijk worden ondertussen constructieve gesprekken gevoerd tussen de VNG en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de randvoorwaarden gelijkwaardigheid en financiën. Als daaraan is voldaan, wil de VNG weer terug aan de onderhandelingstafel komen om tot een vervolgakkoord op het IZA te komen. Dit betreft het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) dat als opvolger van IZA gaat dienen. Dit akkoord wordt in het eerste kwartaal van 2025 verwacht. In dit akkoord wordt het IZA uitgebreid met het sociaal domein en wordt de onderlinge samenwerking tussen wijk- en ouderenzorg, sociaal domein en eerstelijnszorg vastgelegd. Wat er gebeurt met de gereserveerde SPUK-IZA gelden voor 2026 zal nog moeten blijken als het nieuwe akkoord er ligt.

Uitvoeringsagenda Mantelzorgondersteuning

In oktober hebben we u in een aparte [raadsinformatiebrief](#) geïnformeerd over de Uitvoeringsagenda Mantelzorgondersteuning. In de Domeinvergadering Sociaal heeft u ons college vervolgens een concrete uitwerkingsrichting meegegeven voor de definitieve uitwerking van deze uitvoeringsagenda.

DATUM
28 januari 2025

Op 10 december 2024 heeft ons college de definitieve Uitvoeringsagenda Mantelzorgondersteuning vastgesteld. De uitvoeringsagenda treft u aan in de bijlage in deze RIB. We merken hierbij op dat de genoemde bedragen van de ondersteuningsmaatregelen op pagina 5 en 6 ramingen zijn. Dit geldt zowel voor de raming van het aantal te verlenen parkeeruren (200x520 uren per jaar) en de bijbehorende uitgaven als voor de doorontwikkeling van vraaggerichte respijtzorg (zowel formele respijtzorg als logeerbedden en respijtzorg light in de vorm van zorg door vrijwilligers).

Het budget voor de algemene parkeerregeling Mantelzorg is geraamd op € 216.500. Omdat de regeling toegankelijk is voor alle mantelzorgers die meer dan 8 uur per week mantelzorg verlenen en waarvan de mantelzorgontvanger in een ander gereguleerd gebied woont dan de mantelzorger(s) zelf, is het belangrijk dat het gebruik van deze regeling strak gemonitord wordt. De regeling gaat in op 1 mei 2025 (schrijnende gevallen kunnen per 1 januari 2025 met parkeeruren ondersteund worden). Door maandelijks te monitoren op het aantal gebruikers en het aantal gebruikte uren is het mogelijk om na 6 maanden te concluderen of het voorstel moet worden bijgesteld. Dat betekent dat indien nodig in december 2025 de regeling bijgesteld zal worden. Er zal dan eerst gekeken worden of de regeling inkomensafhankelijk gemaakt kan worden, waardoor de mensen die de regeling het hardst nodig hebben, deze kunnen blijven gebruiken.

De beschikbare middelen voor mantelzorgondersteuning en respijtzorg zullen wellicht onvoldoende blijken als we inzetten op deze doorontwikkeling. We zullen dit driemaandelijks monitoren. Eventuele financiële consequenties zullen we meenemen in de daartoe relevante P&C producten.

Als achtergrondinformatie verwijzen we u naar het [onderzoek](#) dat is uitgevoerd naar mantelzorgondersteuning door gemeente Maastricht. Dit heeft mede als input gediend voor de uitvoeringsagenda.

Afdoening toezegging inzake Mantelzorgcompliment

In de domeinvergadering economie en cultuur van 14 januari is een mondelinge vraag gesteld inzake de mantelzorgondersteuning. Hierbij is toegezegd om schriftelijk antwoord te geven op de vraag in hoeverre in het collegebesluit juist is aangegeven dat de mantelzorger de aanvraag moet doen voor het verkrijgen van het mantelzorgcompliment. In antwoord hierop het volgende:

Anders dan voorheen hoeft het mantelzorgcompliment niet meer te worden aangevraagd. Voorheen vroeg de mantelzorgontvanger dit aan voor de mantelzorgverlener. Nu wordt het compliment automatisch uitgereikt aan alle mantelzorgers die staan ingeschreven bij Steunpunt Mantelzorg. Mantelzorgers die nog niet staan ingeschreven bij het Steunpunt worden met diverse communicatieacties opgeroepen zich in te schrijven. Vanuit het Steunpunt vindt er dan een intake plaats waarbij de mantelzorgverlening, (over)belasting en ondersteuningsbehoefte in kaart worden gebracht. Door zich in te schrijven bij het steunpunt krijgen mantelzorgers bovendien gemakkelijk toegang tot het ondersteuningsaanbod.

Afdoening toezegging inzake Kindcentrum Belfort

Tijdens de behandeling van het Integrale Huisvestingsplan Primair Onderwijs door de gemeenteraad op 17 december 2024 is toegezegd dat er door wethouder Pas contact zou worden opgenomen met MosaLira met betrekking tot de door MosaLira gebruikte expertise (personen/organisatie) om de toegankelijkheid van het gebouw van het Kindcentrum Belfort te analyseren en goed te keuren.

DATUM
28 januari 2025

Wethouder Pas heeft hierover, conform toezegging, op 17 december 2024 mondeling contact gehad met de heer Giesen, bestuurder van MosaLira, na de vaststelling van het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs. MosaLira is bouwheer voor Kindcentrum Belfort. Tijdens dit gesprek heeft wethouder Pas de stichting Samen Onbeperkt onder de aandacht gebracht bij de bestuurder van MosaLira. Daarnaast werd door MosaLira aangegeven dat zij gebruikmaken van een architect die veel kennis heeft over toegankelijkheid van gebouwen.

Tenslotte nemen we in toekomstige beschikkingen over aanvragen voor vernieuwbouw of nieuwbouw van schoolgebouwen de aanbeveling op om contact op te nemen met stichting Samen Onbeperkt inzake de toegankelijkheid van het gebouw.

Hoogachtend,

Jeroen Hoenderkamp
Wethouder WMO, Welzijn, Inburgering, Coördinatie Sociaal Domein

en,

Johan Pas
Wethouder Wonen, Onderwijs, Studentenstad en Welstand

Raadsinformatiebrief

1. Inleiding

Veel van onze inwoners zorgen voor iemand die voor een lange tijd ziek is of een handicap heeft. Dat noemen wij mantelzorg, ook als de zorg logisch voelt. Zoals de zorg voor een zieke ouder of een zorgintensief kind. De meeste mantelzorgers herkennen zich niet in het woord mantelzorger. Ze vinden hun rol vanzelfsprekend en doen het met liefde. Wie kan zorgen op een manier die goed bij het eigen leven past, zal langer, beter en gezonder voor de ander kunnen zorgen. Om dat mogelijk te maken is een goede ondersteuningsstructuur voor mantelzorgers in onze gemeente onmisbaar. In het beleids- en uitvoeringsplan maatschappelijke ondersteuning 2024-2026 hebben we daarom aangekondigd dat we voor mantelzorgers onze ondersteuning willen intensiveren.

Concreet hebben we aangegeven dat we willen dat eind 2026:

- Mantelzorgers en mensen die informeel voor een ander zorgen, zich gezien en gehoord voelen.
- Ze weten waar ze terecht kunnen met vragen en voor gerichte ondersteuning, lotgenotencontact en (tijdelijke) respijtzorg, waardoor ze hun zorgrol zo goed mogelijk kunnen invullen.
- Ze betrokken zijn bij experimenten uit bijvoorbeeld het Deltaplan en weten dat hun ervaringen bijdragen aan het versterken van de zorg, het welbevinden van henzelf en van de naaste die ze verzorgen.
- De ondersteuning aan mantelzorgers meer passend is bij de behoefte.

We zien het belang van ondersteunen bij het combineren van werk, zorg en vrije tijd. Inzet is om overbelasting te voorkomen en als een mantelzorger toch overbelast is of dreigt te raken, de zorg te verlichten.

2. Landelijke Mantelzorgagenda 2023-2026

In 2023 is de landelijke Mantelzorgagenda 2023-2026 gepubliceerd. Deze agenda is opgesteld door de Ministeries van VWS en SZW, de VNG en andere maatschappelijke partners. De gezamenlijke ambitie luidt:

We zetten in op een maatschappelijke beweging waar mensen op elkaar kunnen terugvallen. Mantelzorg is erkend. Het combineren van mantelzorgtaken met andere taken zoals werk, onderwijs, het zorgen voor de eigen huishouding en het opvoeden van kinderen, is vergemakkelijkt. Overbelasting van mantelzorgers wordt voorkómen. Maatschappelijke bewustwording rondom mantelzorg wordt versterkt. Werkgevers, scholen en onderwijsinstellingen faciliteren hun werknemers en leerlingen om mantelzorg te kunnen verrichten en de mantelzorger zelf geeft tijdig aan wat hij of zij nodig heeft.

De doelstellingen van deze uitvoeringsagenda zijn

1. Betere positie van de mantelzorger: positie van de mantelzorger is erkend.
2. De formele zorg sluit aan op de behoefte en positie van de mantelzorger: goed samenspel vanuit gelijkwaardigheid.
3. Ondersteuning van de mantelzorger is adequaat, flexibel en sluit aan op de vraag en behoeften van de mantelzorger en de zorgbehoevende.

4. Alle partijen die een rol hebben in de ondersteuning van mantelzorgers weten van elkaar wat ze doen en borgen de samenwerking en samenhang. Zij gaan versnippering tegen.
5. Op de werkvloer en in het onderwijs is aandacht voor mantelzorg. De combinatie van arbeid, scholing, zorg en andere privéverantwoordelijkheden wordt vergemakkelijkt.

Met deze lokale uitvoeringsagenda mantelzorgondersteuning werken we in lijn met deze doelstellingen aan de resultaten die we hebben benoemd in ons beleids- en uitvoeringsplan maatschappelijke ondersteuning 2024-2026.

3. Ondersteuningsbehoeften

De gemeente Nijmegen heeft begin 2024 onderzoek gedaan, onder andere om meer inzicht te krijgen in de ondersteuningsvraag van mantelzorgers¹. Daaruit blijkt dat de groep mantelzorgers heel divers is. Het is belangrijk oog te hebben voor die diversiteit, omdat de ervaringen en daarmee ook de ondersteuningsbehoeften van mantelzorgers veel van elkaar kunnen verschillen.

3.1 Diversiteit onder mantelzorgers en hun ondersteuningsbehoeften

- Waar wellicht het idee bestaat dat mantelzorgers vaak oudere mensen zijn, komt uit het onderzoek het beeld naar voren dat het gaat om een diverse groep. De grootste groep mantelzorgers is tussen de 50-64 jaar. Deze groep voelt zich ook vaak te zwaar belast of overbelast.
- Mantelzorgondersteuning binnen een gezin gaat niet alleen om de zorg die je als mantelzorger biedt aan je partner. Het gaat ook om het effect dat dit heeft op de kinderen in het gezin. Als mantelzorger zorg je ook voor het welzijn van je kinderen.
- Jonge mantelzorgers geven aan dat zij een gevoel van eenzaamheid ervaren in de zoektocht naar juiste ondersteuning. Zij worden niet altijd goed begrepen door hun omgeving. Bovendien wordt hun toekomstperspectief op het gebied van studie, werk en welzijn beïnvloed door de zorg die ze op jonge leeftijd voor hun naasten dragen.
- Mantelzorgers die zorgen voor naasten met GGZ problematiek hebben naast de zorg die ze leveren ook het probleem dat psychische ziektes vaak een taboe onderwerp zijn. Dit maakt het extra moeilijk om de juiste ondersteuning te vinden en een luisterend oor te krijgen. Normaliseren, meer pro-actief inwoners informeren die met deze problematiek kampen, en het leveren van meer bemoeizorg, zijn verbeterpunten.
- Mantelzorgers met een migratieachtergrond ervaren in de samenwerking met zorgverleners en verwijzers knelpunten als het gaat om culturele verschillen. Ook het feit dat oudere migranten de informatie van de gemeente moeilijk kunnen begrijpen door de taal, maakt dat de mantelzorger en de naaste voor wie ze zorgen zich niet begrepen voelen.²
- Een andere specifieke groep zijn ouders/verzorgers die naast de gebruikelijke zorg mantelzorger zijn voor hun kind dat intensieve zorg nodig heeft. Vaak voelen ze zich geen mantelzorger, omdat ze nu eenmaal de ouder/verzorger van het kind zijn. Omdat de zorg voor een zorgintensief kind vaak veel tijd en energie vergt, hebben ouders behoefte aan praktische hulp om hun taken te verlichten. Dit kan variëren van huishoudelijke hulp tot en met respijtzorg.
- Het combineren van werk en mantelzorg kan in de praktijk lastig zijn. Als een mantelzorger wil (blijven) werken, is het nodig dat de juiste zorg geleverd kan worden. Daarnaast is het ook

---

¹ Evaluatie Mantelzorgbeleid en Respijtzorg (gemeente Nijmegen, mei 2024)

² Maastricht onder de radar (Maastricht voor iedereen, november 2023)

afhankelijk van de werkgever en zijn flexibiliteit en mogelijkheden tot bijvoorbeeld zorgverlof.

3.2 De toegankelijkheid van mantelzorgondersteuning kan worden verbeterd

- Het zoeken en vinden van de juiste mantelzorgondersteuning is voor veel mantelzorgers lastig. Vaak lukt het pas na enige tijd om de juiste hulp te vinden. Meestal is er een professional nodig die de mantelzorger verwijst naar de juiste ondersteuning.
- Het regelen van de verschillende vormen van mantelzorgondersteuning is voor veel mensen nog altijd complex. Er is behoefte aan persoonlijk contact bij het aanvragen van de juiste hulp en voorzieningen.
- Het hebben van één contactpersoon (bijv. een mantelzorgconsulent van Steunpunt Mantelzorg Zuid) wordt als waardevol ervaren. Deze persoon kan de mantelzorger de weg wijzen in het zorgaanbod. Ook is het belangrijk dat deze contactpersoon een luisterend oor kan bieden.

3.3 Er is in Maastricht een uitgebreid aanbod aan mantelzorgondersteuning en respijtzorg

Mantelzorgondersteuning is niet nieuw. Het Steunpunt Mantelzorg Zuid biedt zowel individuele als collectieve ondersteuning aan mantelzorgers in de stad. Zij ontvangen hiervoor jaarlijks een subsidie van € 550.000 van de gemeente. Jaarlijks organiseren zij:

- Individuele ondersteuning door consulent en makelaar, uitgaand van de vraag van de mantelzorger – 450 consulten
- huisbezoeken/sprekkamergesprekken en 1600 overige individuele contacten;
- Inzet van respijtzorg (light) door vrijwilligers – 2500 inzetten;
- Werving en begeleiding van vrijwilligers voor respijtzorg;
- Bijeenkomsten voor vrijwilligers – 12 bijeenkomsten;
- Laagdrempelige bereikbaarheid fysiek, per telefoon en mail;
- Thema gerichte bijeenkomsten/workshops – 12 bijeenkomsten/cursusdelen;
- Alzheimer café - 10 bijeenkomsten;
- Contactgroep dementie – 12 bijeenkomsten;
- Brein café – 10 bijeenkomsten;
- Contactgroep Niet aangeboren hersenletsel (NAH) – 10 bijeenkomsten;
- Contactgroep Parkinson – 4 bijeenkomsten;
- Mantelzorgontmoeting – Daalhof: 12 bijeenkomsten, Wittevrouwenveld: 12 bijeenkomsten en Scharweyerveld: 12 bijeenkomsten;
- Contactgroep GGZ – 4 bijeenkomsten/cursusdelen;
- Activiteiten voor jonge mantelzorgers – 10 bijeenkomsten;
- Informatiesessies over de diverse aspecten van mantelzorg voor professionals zoals wijkverpleegkundigen, Wmo consulenten en casemanagers dementie, zodat zij goed geïnformeerd zijn, kunnen ondersteunen en zo nodig doorverwijzen naar het Steunpunt.

Naast het aanbod van het Steunpunt Mantelzorg Zuid, zorgt de gemeente Maastricht voor mantelzorgwaardering. Op dit moment kunnen mantelzorgers die meer dan 8 uur per week voor tenminste 3 maanden achter elkaar een aanvraag doen voor een mantelzorgwaardering van € 75. Zij ontvangen op dit moment een beschikking en een geldbedrag. Daarnaast kunnen zorgbehoevenden een bos bloemen aanvragen voor hun mantelzorger rond de Dag van de Mantelzorger.

4. Wat gaan we extra / anders doen?

Het huidige aanbod aan mantelzorgondersteuning is divers en veelomvattend. Verbetering van ons mantelzorgbeleid zit vooral op het gebied van het tijdig in beeld krijgen, bereiken, informeren en ondersteunen van de mantelzorger, zodat overbelasting voorkomen kan worden. Dat betekent onder meer dat bij professionals (o.a. zorgorganisaties, huisartsen, Wmo-consulenten, casemanagers dementie) de aandacht niet alleen gericht moet zijn op de zorgbehoevende, maar ook op de naaste(n) die voor hem of haar zorgen.

De landelijke Mantelzorgagenda 2023-2026 hanteert drie actielijnen:

1. Erkende positie van de mantelzorger
2. Verbinding en samenwerking met het netwerk van de mantelzorger
3. Individuele ondersteuning

In Maastricht willen we op de volgende manieren invulling geven aan deze actielijnen:

4.1 Erkende positie van de mantelzorger

We willen de combinatie van werk en mantelzorg in balans brengen. Dit doen we door in te zetten op mantelzorgvriendelijke werkgevers in Maastricht. Te beginnen met onze eigen organisatie. Daarnaast werken we aan bewustwording bij formele zorgpartijen (en ons eigen team Wmo) dat mantelzorgers betrokken moeten worden bij het opstellen van ondersteuningsplannen. Maar ook dat er aandacht moet komen voor de behoeften van de mantelzorger(s) om de zorg vol te kunnen houden.

4.2 Verbinding en samenwerking met het netwerk van de mantelzorger

We willen onze maatschappelijke partners betrekken bij het versterken van de steunstructuur rondom een mantelzorger. Dat betekent dat mantelzorgers ondersteund worden bij het meer betrekken van mensen in hun directe omgeving om de zorgtaken te verlichten.

4.3 Individuele ondersteuning en respijtzorg (light)

Ten behoeve van de versterking van de individuele ondersteuning zetten we in op het versterken van de positie van het Steunpunt Mantelzorg Zuid. De achterliggende gedachte daarbij is dat hoe meer mantelzorgers daar staan ingeschreven, hoe meer mantelzorgers de weg naar ondersteuning weten te vinden. En hoe meer mantelzorgers hun ondersteuningsbehoefte met het Steunpunt delen, hoe vraaggerichter het aanbod van ondersteuning wordt. Daarom zullen we de mantelzorgwaardering vanaf 2025 in samenwerking met het Steunpunt uitvoeren. Uit een recent uitgevoerde enquête onder Maastrichtse mantelzorgers blijkt dat de mantelzorgers die het Steunpunt kennen zeer tevreden zijn over de geboden ondersteuning en dat mantelzorgers die het Steunpunt niet kennen vooral behoefte hebben aan ondersteuning die door het Steunpunt wordt geboden.³

We zetten in op meer beschikbaarheid van respijtzorg (light) door middel van vrijwilligers. Bovendien zetten we in op het verder vereenvoudigen van de toegang tot formele respijtzorg (logeerbedden) via de website van het Steunpunt. We hebben hiervoor in 2024 een opdracht verstrekt aan het Steunpunt. In Q4 wordt deze aanvraagprocedure nog eenvoudiger en gemakkelijker vindbaar. We verwachten dat daarmee het budget voor (formele) respijtzorg, dat in voorgaande jaren onderbenut bleef (€ 48.000 in 2023) vanaf 2025 structureel zal worden gebruikt om de zorg voor mantelzorgers te verlichten.

---

³ Onderzoek Mantelzorg rapportage Gemeente Maastricht, oktober 2024

5. Agenda mantelzorgondersteuning 2025-2026

De uitvoeringsagenda mantelzorgondersteuning voorziet in maatregelen die het sterkst bijdragen aan het verlichten van de zorg voor (dreigend) overbelaste mantelzorgers. De komende jaren besteden we extra aandacht aan

- bereiken van mantelzorgers, vooral jonge mantelzorgers en mantelzorgers met niet-westerse achtergrond;
- vraaggericht uitbreiden van ondersteuningsmogelijkheden bij Steunpunt Mantelzorg Zuid;
- vraaggericht uitbreiden van ondersteuningsmogelijkheden voor jonge mantelzorgers en mantelzorgers met niet-westerse achtergrond;
- verder vereenvoudigen van het aanvragen van respijtzorg en het vraaggericht uitbreiden van vormen van respijtzorg;
- vergroten van het aantal mantelzorgvriendelijke werkgevers, om de combinatie van werk en mantelzorg beter in balans te brengen.

Ook komt er een Algemene parkeerregeling voor mantelzorg voor de duur van 2 jaar, in afwachting van de herijking van de bezoekersregeling parkeren. Deze zal naar verwachting vanaf 1 mei 2025 beschikbaar zijn. Voor de schrijnende gevallen kan afgeweken worden van het aantal beschikbare uren. We zullen bovendien extra aandacht besteden aan de bekendheid van de bestaande mogelijkheden om bezoekers van bewoners met korting te laten parkeren, omdat we gemerkt hebben dat veel mantelzorgers de bezoekersregeling niet kennen en momenteel dus niet met korting parkeren.

Tot slot richten we de mantelzorgwaardering anders in. Mantelzorgers hoeven deze niet meer aan te vragen. Het is voldoende om ingeschreven te staan bij het Steunpunt Mantelzorg Zuid. Daardoor komen we beter in contact met mantelzorgers. We horen zo hun ervaringen, knelpunten en behoeften. Ook krijgen ze zo laagdrempelig toegang tot de ondersteuningsdiensten van het Steunpunt.

Binnen de structurele financiële ruimte zetten we in op:

	Uitvoeringsagenda Mantelzorgondersteuning	Kosten
1	Beter ontsluiten van de informatie over mantelzorg en mantelzorgondersteuning op onze eigen website, zodat mantelzorgers die bij de gemeente zoeken op "mantelzorg" direct adequate informatie vinden en door middel van links op de juiste plekken terecht komen voor verdere ondersteuning.	Geen aanvullend budget nodig
2	Uitbreiding mantelzorgconsulenten tbv persoonlijke ondersteuning (incl. consulent met niet-westerse achtergrond)	€ 80.000
3	Wijziging mantelzorgwaardering	Geen aanvullend budget nodig
4	Faciliteren netwerk zorgverleners met niet-westerse achtergrond t.b.v. bereik mantelzorgers met niet-westerse achtergrond en hun zorgbehoevenden.	€ 5.000
5	Ondersteuning op maat voor mantelzorgers met niet-westerse achtergrond.	€ 10.000

6	Klankbordgroep van mantelzorgers: deelname aan (door)ontwikkeling van ondersteuningsaanbod op basis van ervaringen van mantelzorgers.	€ 2.500
7	Vraaggericht uitbreiden ondersteuningsaanbod door Steunpunt Mantelzorg Zuid	pm*
8	Doorontwikkelen respijtzorgaanbod op basis van vraag / behoefte	pm*
9	Faciliteren ambassadeurs jeugdige mantelzorgers	€ 2.500
10	Structurele communicatiecampagne tbv vindbaarheid ondersteuningsaanbod (incl. de verschillende vormen van respijtzorg)	€ 5.000
11	Jaarlijkse webinars voor Wmo-consulenten en andere professionals tbv herkennen overbelasting mantelzorgers	€ 5.000
12	Mantelzorgvriendelijke werkgevers in Maastricht, te beginnen met onze eigen organisatie.	€ 7.000
13	Communicatie over de bestaande mogelijkheden om bezoekers met 50% korting te laten parkeren.	Geen aanvullend budget nodig
	Totaal aanvullende jaarlijkse kosten vanaf 2025 structureel	€ 117.000

*We verwachten dat door implementatie van deze agenda, meer mantelzorgers het ondersteuningsaanbod van het Steunpunt Mantelzorg Zuid weten te vinden. Ook de mogelijkheden voor de inzet van respijtzorg (zowel formele respijtzorg als logeerbedden en respijtzorg light in de vorm van zorg door vrijwilligers) zullen beter bekend raken, bovendien wordt het nog eenvoudiger voor een mantelzorger om vormen van respijtzorg aan te vragen. We verwachten dat daarmee het budget voor (formele) respijtzorg, dat in voorgaande jaren onderbenut bleef (€ 48.000 in 2023) vanaf 2025 structureel zal worden gebruikt om de zorg voor mantelzorgers te verlichten. Daarnaast gaan we het komende jaar op verschillende manieren in gesprek met mantelzorgers en zorgvragers, waardoor we het aanbod van ondersteuning en respijtzorg nog beter kunnen afstemmen op de behoeften en mogelijkheden van onze mantelzorgers en zorgvragers. De beschikbare middelen voor mantelzorgondersteuning en respijtzorg zullen wellicht onvoldoende blijken als we inzetten op deze doorontwikkeling. We zullen de gemeenteraad informeren over de vraaggerichte doorontwikkeling van het aanbod van ondersteuning en respijtzorg en de eventuele financiële consequenties meenemen in de begroting van 2026.

6. Algemene parkeerregeling mantelzorg

De gemeenteraad heeft op 5 november in de Domeinvergadering Sociaal aangegeven dat zij naast de uitvoeringsagenda mantelzorgondersteuning, ook een algemene parkeerregeling mantelzorg wenst. Dit voor de duur van twee jaar, in afwachting van de herijking van de bezoekersregeling. Bij deze algemene parkeerregeling komen mantelzorgontvangers in aanmerking voor 520 uur gratis bezoekerssuren. Uiteraard kunnen zij ook gebruik blijven maken van de bezoekerssuren met 50% korting vanuit de bestaande bezoekersregeling. Het aantal van 520 uur is gebaseerd op cijfers van het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek). Het CBS gaat ervan uit dat een mantelzorger gemiddeld 10 uur per week mantelzorg verleend.

Hoe werkt de parkeerregeling mantelzorg in de praktijk?

Om voor de algemene parkeerregeling in aanmerking te komen moet een mantelzorger zich samen met de zorgontvanger melden bij het Steunpunt Mantelzorg Zuid. Het steunpunt bepaalt of iemand mantelzorger is (gemiddeld 8 uur per week, meer dan 3 maanden) en of de zorgontvanger in aanmerking komt voor de regeling, omdat deze in een gereguleerd gebied woont en de mantelzorger

zelf niet. Indien hier sprake van is zal het Steunpunt Mantelzorg Zuid een bericht naar de gemeente sturen zodat het product aan de mantelzorgontvanger wordt toegewezen. Wanneer de algemene parkeerregeling mantelzorg tot schrijnende gevallen leidt, kan afgeweken worden van het aantal uren (het betreft dezelfde maatregel als beschreven bij de uitvoeringsagenda hierboven).

Voor de invoering van een algemene parkeerregeling mantelzorg moet de parkeerverordening worden aangepast via een Raadsbesluit. Naar verwachting is invoering mogelijk vanaf 1 mei 2025.

Kosten

Uit landelijke ervaringscijfers en een benchmark met andere gemeentes gaan we voor de algemene parkeervoorziening uit van 200 aanvragen. Aanvullend houden we (als onderdeel van de ondersteuningsagenda) rekening met 20 schrijnende gevallen waarvoor een afwijkend aantal uren noodzakelijk is. De kosten voor invoering van een parkeervoorziening voor mantelzorgers worden structureel geraamd op:

Gederfde parkeerinkomsten algemene regeling	€ 175.000
Uitvoeringskosten algemene regeling	€ 20.000
Aanvullende uren tbv schrijnende gevallen	€ 21.500
Totaal per jaar in 2025 en 2026	€ 216.500

7. Financiën

Bovenstaande voorstellen komen tot het volgende financiële plaatje:

Nodig	2025	2026	2027	2028
Uitvoeringsagenda				
Mantelzorgondersteuning	€ 117.000	€ 117.000	€ 117.000	€ 117.000
Algemene parkeerregeling Mantelzorg incl. aanvullende uren voor schrijnende gevallen	€ 216.500	€ 216.500	€ 0	€ 0
Doorontwikkeling vraaggerichte respijtzorg	€ 0	€ 25.000	€ 50.000	€ 75.000
Totaal	€ 333.500	€ 358.500	€ 167.000	€ 192.000
Dekking				
Overschot structurele mantelzorgmiddelen	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Gala middelen	€ 76.000	€ 68.000	€ 0	€ 0
overheveling niet bestede middelen 2024	€ 131.000	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal dekkingsbronnen	€ 407.000	€ 268.000	€ 200.000	€ 200.000
Saldo	€ 73.500	- € 90.500	€ 33.000	€ 8.000

Het hierboven gepresenteerde financieel verloop laat zien dat we in 2025 een overschot verwachten. Dit zou na besluitvorming in 2025, ingezet kunnen worden ter dekking van het verwachtte tekort in 2026. In de 2e bestuursrapportage 2025 bekijken we wat de daadwerkelijke financiële ontwikkelingen zijn, waarna er indien nodig eventuele besluitvorming ter overloop van middelen naar 2026 voorgelegd kan worden. We merken hierbij op dat de genoemde bedragen ramingen zijn. Dit geldt zowel voor de raming van het aantal te verlenen parkeeruren (200x520 uren per jaar) en de

bijbehorende uitgaven als voor de doorontwikkeling van vraaggerichte respijtzorg (zowel formele respijtzorg als logeerbedden en respijtzorg light in de vorm van zorg door vrijwilligers).

Het budget voor de algemene parkeerregeling Mantelzorg is geraamd op € 216.500. Omdat de regeling toegankelijk is voor alle mantelzorgers die meer dan 8 uur per week mantelzorg verlenen en waarvan de mantelzorgontvanger in een ander gereguleerd gebied woont dan de mantelzorger(s) zelf, is het belangrijk dat het gebruik van deze regeling strak gemonitord wordt. De regeling gaat in op 1 mei 2025 (schrijnende gevallen kunnen per 1 januari 2025 met parkeeruren ondersteund worden). Door maandelijks te monitoren op het aantal gebruikers en het aantal gebruikte uren is het mogelijk om na 6 maanden te concluderen of het voorstel moet worden bijgesteld. Dat betekent dat we indien nodig in december 2025 een bijgesteld voorstel kunnen voorleggen aan het college. Er zal dan eerst gekeken worden of de regeling inkomensafhankelijk gemaakt kan worden, waardoor de mensen die de regeling het hardst nodig hebben, deze kunnen blijven gebruiken.

De beschikbare middelen voor mantelzorgondersteuning en respijtzorg zullen wellicht onvoldoende blijken als we inzetten op deze doorontwikkeling. We zullen dit driemaandelijks monitoren. Eventuele financiële consequenties zullen we meenemen in de daartoe relevante P&C producten. We informeren de gemeenteraad over de inzet van de parkeerregeling en de vraaggerichte doorontwikkeling van het aanbod van ondersteuning en respijtzorg.

8. Wat merken onze inwoners op 31 december 2026?

8.1 Beter ontsluiten van de informatie over mantelzorg en mantelzorg-ondersteuning op onze eigen website, zodat mantelzorgers die bij de gemeente zoeken op “mantelzorg” direct adequate informatie vinden en door middel van links op de juiste plekken terecht komen voor verdere ondersteuning.

- De website van de gemeente Maastricht is een goed startpunt voor het vinden van mantelzorgondersteuning, inclusief respijtzorg.
- Wanneer inwoners bellen naar de gemeente worden ze goed doorverwezen naar het Steunpunt Mantelzorg Zuid.
- Het telefoonnummer en de dienstverlening van het Steunpunt Mantelzorg Zuid is bekend bij huisartspraktijken, zorgorganisaties en maatschappelijk werk.
- Respijtzorg is via de website van het Steunpunt Mantelzorg Zuid eenvoudig te bereiken en regelen.
- Mantelzorgers weten dat er een bezoekersregeling parkeren bestaat waarmee ze (zolang de algemene parkeerregeling nog niet ingevoerd is en/of de 520 gratis uren opgebruikt zijn) met 50% korting kunnen parkeren.

8.2 Uitbreiding mantelzorgconsulenten tbv persoonlijke ondersteuning (incl. consulent met niet-westerse achtergrond)

- Het aantal bij het Steunpunt Mantelzorg Zuid ingeschreven mantelzorgers is tenminste 2000. Daarvoor is voldoende persoonlijke ondersteuning in de vorm van mantelzorgconsulenten beschikbaar.
- Mantelzorgers vinden door inzet van mantelzorgconsulenten de weg naar het beschikbare ondersteuningsaanbod.

8.3 Wijziging mantelzorgwaardering in samenwerking met Steunpunt Mantelzorg Zuid

- Het aantal mantelzorgers dat is ingeschreven bij het Steunpunt Mantelzorg Zuid is tenminste 2000.
- Mantelzorgers voelen zich daadwerkelijk gewaardeerd door de gemeente.

8.4 Faciliteren netwerk zorgverleners met niet-westerse achtergrond t.b.v. bereik mantelzorgers met niet-westerse achtergrond en hun zorgbehoevenden.

- Er is een netwerk van zorgverleners met een niet-westerse achtergrond, waarmee we een laagdrempelig aanspreekpunt organiseren voor eerste en tweede generatie migranten.
- Het netwerk geeft ons input voor doorontwikkeling van ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers met niet-westerse achtergrond.

8.5 Ondersteuning op maat voor mantelzorgers met niet-westerse achtergrond.

- Mantelzorgers met niet-westerse achtergrond worden bereikt met ondersteuning via bij hen passende ondersteuningsstructuren.

8.6 Klankbordgroep van mantelzorgers: deelname aan (door)ontwikkeling van ondersteuningsaanbod op basis van ervaringen van mantelzorgers.

- Er is inzicht in verschillende ondersteuningsbehoeften van verschillende mantelzorgers.
- Respijtzorgaanbod is vraaggericht uitgebreid.
- Mantelzorgers zijn betrokken bij experimenten uit bijvoorbeeld het Deltaplan en weten dat hun ervaringen bijdragen aan het versterken van de zorg, het welbevinden van henzelf en van de naaste die ze verzorgen.
- Mantelzorgers zijn betrokken bij het ontsluiten van zinvolle dagactiviteiten voor mensen met dementie.

8.7 Vraaggericht uitbreiden van ondersteuningsaanbod door Steunpunt Mantelzorg Zuid.

- Er is inzicht in de redenen waarom bestaand ondersteuningsaanbod wel/niet wordt gebruikt.
- Er is inzicht in de behoeften van mantelzorgers aan ondersteuning.
- Het ondersteuningsaanbod van het Steunpunt Mantelzorg Zuid wordt gebruikt en gewaardeerd door mantelzorgers.
- Het gebruik van het ondersteuningsaanbod van het Steunpunt Mantelzorg Zuid neemt toe met tenminste 40% ten opzichte van nu.

8.8 Doorontwikkelen respijtzorgaanbod op basis van vraag / behoefte

- Er is inzicht in de redenen waarom bestaand aanbod van respijtzorg wel/niet wordt gebruikt.
- Er is inzicht in de behoeften van mantelzorgers en zorgbehoevenden aan vormen van bijvoorbeeld zinvolle daginvulling.
- Er is ten opzichte van nu aanvullend respijtzorgaanbod op basis van vraag / behoefte.
- Er is een respijtzorgwijzer ingericht die mantelzorgers gemakkelijk richting geschikte mogelijkheden van en aanvraag voor respijtzorg leidt.
- Er is een aantal vrij toegankelijke voorzieningen voor respijtzorg beschikbaar.

8.9 Faciliteren ambassadeurs jeugdige mantelzorgers

- Er is een netwerk van jonge mantelzorgambassadeurs.
- Het netwerk is actief om jonge mantelzorgers beter te bereiken en het beleid beter af te stemmen op hun wensen en behoeften.
- Jongeren gaan professionele organisaties die werken met jongeren, zoals scholen, adviseren over wat het betekent om jonge mantelzorger te zijn.

8.10 Structurele communicatiecampagne tbv vindbaarheid ondersteuningsaanbod

- Tenminste 70% van de mantelzorgers weet waar ze terecht kunnen met vragen en voor gerichte ondersteuning, lotgenotencontact en (tijdelijke) respijtzorg, waardoor ze hun zorgrol zo goed mogelijk kunnen invullen.
- Bij alle huisartspraktijken is informatie te vinden over mantelzorgondersteuning, ook in andere talen.
- Via ons eigen KCC en Team Wmo vinden mantelzorgers de weg naar het Steunpunt Mantelzorg Zuid.

8.11 Jaarlijkse training Wmo-consulenten en andere professionals tbv herkennen overbelasting mantelzorgers

- Standaard wordt in het keukentafelgesprek de situatie en de belasting van de mantelzorger(s) in kaart gebracht.
- Mantelzorgers worden warm verwezen naar ondersteuningsaanbod.

8.12 Mantelzorgvriendelijke werkgevers in Maastricht, te beginnen met onze eigen organisatie.

- Werkende mantelzorgers vinden begrip bij hun werkgever en daardoor meer balans tussen hun werk en mantelzorgtaken.
- De gemeente Maastricht heeft het predicaat Mantelzorgvriendelijke Werkgever.
- Werkgevers in Maastricht maken met ondersteuning van het Steunpunt Mantelzorg Zuid werk van het implementeren van mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid. De gemeente faciliteert het behalen van het predicaat “mantelzorgvriendelijke werkgever”.

8.13 Communicatie over de bestaande mogelijkheden om bezoekers met 50% korting te laten parkeren.

- Meer mantelzorgers kennen de bezoekersregeling en maken er gebruik van.

8.14 Algemene parkeerregeling mantelzorg inclusief parkeren voor schrijvende gevallen

- Zorgbehoevenden met mantelzorger(s) voor wie het gebruik van de auto noodzakelijk is en betaald parkeren een belemmering vormt voor mantelzorgtaken, ontvangen de komende twee jaren 520 gratis parkeeruren per jaar via hun bezoekersregeling. Voor schrijvende gevallen kan afgeweken worden van dit aantal uren.
- Mantelzorgparkeren is meegenomen in de herijking van de bezoekersregeling parkeren.

9. Participatie

Om mantelzorgondersteuning te versterken en vooral vraaggericht vorm te geven, is participatie van groot belang. We hebben de Onafhankelijke Adviesraad Maastricht betrokken bij de totstandkoming van de Uitvoeringsagenda. Zij hebben vervolgens een formeel advies uitgebracht dat verwerkt is in deze definitieve versie van de uitvoeringsagenda. Een aantal leden heeft aangeboden actief te willen meedenken bij de verdere concretisering van de agendapunten. Wij maken hier graag gebruik van, in

de wetenschap dat zij nauwe relaties hebben met de doelgroep (of zelfs onderdeel uitmaken van de doelgroep).

We hebben daarnaast een enquête uitgezet onder mantelzorgers. In deze enquête hebben wij ze gevraagd naar het huidige ondersteuningsaanbod, wat voor hen daarin het belangrijkste is om een verlichting van de zorgtaken te ervaren en wat zij nog missen. In oktober 2024 hebben we de rapportage hiervan ontvangen. De uitkomsten van deze enquête zijn verwerkt in deze uitvoeringsagenda. Van de deelnemers hebben 47 mantelzorgers zich aangemeld voor een verdiepend gesprek over mantelzorg en hun ondersteuningsbehoeften. Dit gesprek is ingepland in januari 2025.

10. Tot slot

De Uitvoeringsagenda Mantelzorgondersteuning is geen statisch document. Het zal gedurende 2025 en 2026 worden uitgewerkt, zodat we vanaf 2027 het aanbod aan mantelzorgondersteuning structureel hebben versterkt. We maken gebruik van de verschillende netwerken van en bijeenkomsten voor mantelzorgers om input op te halen. Ook de natuurlijke contacten die we als gemeente hebben met zorgvragers benutten we om het gesprek aan te gaan met mantelzorgers. Daarbij blijft van belang dat we voor verschillende groepen mantelzorgers passend aanbod mogelijk maken.